Karoliina Niemi 28.11.2017 108/17/L/A

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle to 30.11. klo 10.00

E 49/2017 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission työohjelma 2018; alustavia näkemyksiä

Pyydettynä lausuntona valtioneuvoston selvitykseen: Komission työohjelma 2018; alustavia näkemyksiä (E49/2017) Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

1 Lisää työtä, kasvua ja investointeja

Metsäteollisuus yhtyy hallituksen näkemykseen siitä, että komission tulee jatkaa työtä kasvun, työllisyyden sekä kestävän kehityksen edistämiseksi.

Työohjelman mukaan komissio aikoo viedä loppuun vuonna 2015 antamansa kiertotalouden toimintasuunnitelman toimenpiteet. Kiertotalouden monitorointia ja mittaamista koskevaan aloitteeseen tulee vaikuttaa aktiivisesti, jotta Suomen kestävä, biopohjaisiin raaka-aineisiin perustuva tuotanto näkyy mittareissa positiivisena asiana.

Työohjelmassa mainitaan vuonna 2012 laaditun EU:n biotalousstrategian evaluointi. Pian työohjelman julkaisemisen jälkeen komissio ilmoitti päivittävänsä strategian vuoden 2018 loppuun mennessä. Metsäteollisuuden mielestä biotalousstrategian uudistaminen on tarpeen, ja Suomen tulee ottaa vahva rooli päivitysprosessissa.

EU:n biotalousstrategian hyväksymisen jälkeen EU:iin on laadittu muun muassa kiertotalouspaketti, ja hallituksen esiin nostama bio- ja kiertotalouden synergioiden löytäminen ja hyödyntäminen onkin nyt tärkeää. Metsäteollisuus korostaa, että strategian uudistamisessa tulee huomioida nykyistä paremmin olemassa oleva puupohjainen teollisuus mukaan lukien mekaaninen jalostus ja puurakentaminen. Lisäksi strategian on jatkossakin luotava pohjaa biotaloutta koskevalle tutkimukselle sekä tulosten viennille käytäntöön investointien kautta.

Työohjelma ei mainitse lainkaan EU:n metsästrategiaa, joka laadittiin pian biotalousstrategian jälkeen. Komissio on käynnistämässä strategian evaluointia, mutta päivityksen aloittamisesta ei ilmeisesti ole tehty lopullista päätöstä. Metsäteollisuuden mielestä metsästrategian päivitys tulee liittää vahvasti biotalousstrategian uudistamiseen, jotta voidaan edistää koko metsäsektorin

merkitystä kestävän kasvun ja työpaikkojen luojana sekä ilmastonmuutoksen torjunnassa.

2 Energiaunioni ja eteenpäin katsova ilmastopolitiikka

Työohjelmassa korostetaan eteenpäin katsovaa ilmastopolitiikkaa sekä jo julkaistua puhtaan energian pakettia. Tulevissa toimissa EU:n pitää kiinnittää enemmän huomiota omavaraisuuteen niin energian kuin raaka-aineiden suhteen. Omavaraisuuskysymyksissä on selvemmin korostettava uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä osana kierto- ja biotaloutta, sillä ne tuovat mukanaan myös ilmasto- ja energiaratkaisuja.

Liikenteeseen liittyen komission työn painopiste vuonna 2018 on vähähiilisyydessä. Tätä tavoitellaan luomalla CO_2-päästöstandardeja henkilö- ja pakettiautoille ja raskaalle liikenteelle sekä edistämällä liikenteen vaihtoehtoisia käyttövoimia. Metsäteollisuus on nostanut esiin myös isomman kuljetuskaluston tuomat tehokkuus- ja ympäristöhyödyt.

3 Tasapainoinen ja edistyksellinen kauppapolitiikka

Komission työohjelma on kauppapolitiikan osalta kannatettava. EU puolustaa avointa sääntöpohjaista järjestelmää.

Edistettäessä EU:n arvoja kauppakeinoin on huomioitava keinojen rajallisuus. Lisäksi on varmistettava, että esimerkiksi työelämän ja ympäristönormien vienti hoidetaan sopimuksissa harkitusti eikä kauppapolitiikkaa välineellistetä vain muiden tavoitteiden saavuttamiseen. Kansainvälisten sopimusten lisäksi tarvitaan valtioiden sisäiset säännöt ja instituutiot, joilla varmistetaan muun muassa hyötyjen tasaisempi jakautuminen.

Komissio ei ota kantaa EU-maiden kahdenvälisiin investointisuojasopimuksiin, jotka on ollut tarkoitus korvata EU-tason sopimuksilla. EU ei kuitenkaan sisällytä kaikkiin uusiin sopimuksiinsa investointisuojaa, mikä tekee kansallisten sopimusten tulevaisuuden epäselväksi.

Investointien seurantamekanismiehdotus ei ole täysin ongelmaton. Ehdotetussa muodossa mekanismi käytännössä kohtelisi EU-maita eri tavalla riippuen siitä, onko niillä kansallinen seurantajärjestelmä (12 jäsenmaalla on). Jos mekanismi luodaan, se ei myöskään saa muodostua kolmansille maille perusteeksi protektionistisiin toimiin.

4 Euroopan unioni vuonna 2025

Työohjelma toteaa puheenjohtaja Junckerin jo syyskuussa esittämän tavoitteen: yhtenäisempi, vahvempi ja demokraattisempi unioni. Käytännössä EU tekisi enemmän ja syvemmin yhdessä, mikä on yksi komission valkoisessa kirjassa EU:n tulevaisuudesta kuvatuista skenaarioista.

Metsäteollisuus katsoo, että EU:n muuttuessa myös Suomen on arvioitava uudelleen toimintaansa. Suomi menestyy olemalla aktiivinen, päättäväinen ja rakentava ratkaisujen hakija sekä vaikuttamalla varhaisessa vaiheessa, kun EU:n tulevaisuutta rakennetaan.

5 Parempaa sääntelyä ja sen toimeenpanoa

Työohjelmassa todetaan, että parempi sääntely tukee kaikkea komission työtä ja varmistaa, että päätökset perustuvat parhaimpaan käytettävissä olevaan tietoon. Lisäksi todetaan, että EU toimii vain silloin, kun on tarpeen ja milloin toiminta antaa lisäarvoa. Nämä ovat kaikki hyviä tavoitteita, joiden toteutuminen pitäisi myös varmistaa käytännössä. Toistaiseksi näin ei ole aina ollut. Esimerkkinä mainittakoon suurten polttolaitosten BAT-päätelmien valmistelu, jossa annettiin epärealistisen tiukat vaatimukset biomassalaitoksille.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja